

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

برگردان از: حمید بهشتی*
۰۲ اپریل ۲۰۲۱

چرخش ایران به سوی شرق

وزیر خارجه ایران محمد جواد ظریف و همتای چینی او وانگ یی پس از امضای قرارداد در تهران در ۷ حمل

تصویر از ابراهیم نوروزی- آسوشیتد پرس

چین با خرید نفت و قرارداد همکاری اش با ایران در درازمدت نفوذ خود را در این کشور استحکام می بخشد. به خاطر تحریم های امریکا سر برلین و بروکسل بی کلاه می ماند.

برلین/تهران/بیجینگ (گزارش اختصاصی) – برلین و اتحادیه اروپا با باخت دائمی در معاملات با ایران مواجه می گردند. این امر از یکسو نتیجه قرارداد تازه ایران و چین و از سوی دیگر به خاطر تداوم تحریم امریکاست. جمهوری خلق چین نه تنها موفق گشته است علی رغم تحریم های امریکا تا حدی به دریافت نفت از ایران ادامه داده و حتا از آغاز امسال بدان بیفزاید، بلکه علاوه بر آن در آخر هفته گذشته قرارداد مبسوطی را با تهران بسته است که شامل بر سرمایه گذاری چشمگیر بوده، موجب نفوذ درازمدت اقتصادی چین در ایران می تواند باشد. در مقابل آن کوشش المان برای بی اثر ساختن تحریم های امریکا به خاطر معاملاتش با ایران شکست خورده و هیچ گونه چشم اندازی برای تجدید فعالیت های گذشته خویش ندارد. کارشناسان از این که دولت بایدن حتا از رسیدن واردات مواد غذایی و واکسن کوید ۱۹ جلوگیری می شود، شاکی اند.

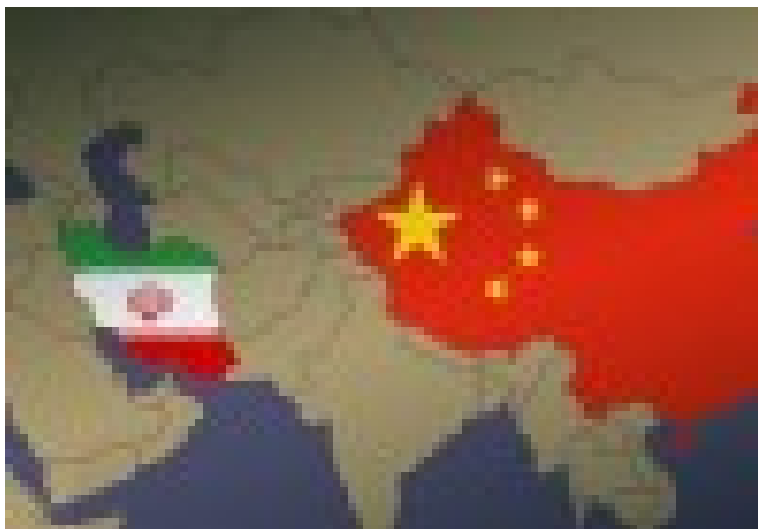
باز شدن راه برای صدور نفت

چین در مبارزه برای نفوذ در خاورمیانه و دریافت نفت ایران از آغاز سال جاری پیشرفت نموده است. در حالی که واشنگتن هنوز نیز برای اجبار ایران به موافقت با انجام قرارداد هسته‌ای مطابق سلیقه آمریکا می‌کوشد، بیجینگ نه تنها از آغاز ۲۰۲۰ موفق گشته است مجموعاً ۱۷,۸ میلیون تن نفت – به طور متوسط روزانه ۳۰۶ هزار بارل- از ایران وارد نماید بلکه علاوه بر آن این واردات از جنوری ۲۰۲۱ به نحو چشمگیری افزایش یافته و به پیش بینی کارشناسان در ماه مارچ میزان آن به ۹۱۸ هزار بارل در روز خواهد رسید. ظاهراً تحریم‌های آمریکا نمی‌توانند از آن جلوگیری نمایند. به گفته معاون رئیس جمهور ایران اسحاق جهانگیری مشکلاتی در انجام حواله بانکی وجود داشته است که موجب گشت برخی طرح‌ها برای ایجاد روش‌های آوردن درآمد نفت به داخل کشور عملی گردد و "به تازگی راه‌هایی باز شده‌اند" [۱] جزئیات مربوطه اعلام نگشته‌اند. البته دوایر کارشناس گزارش می‌کنند که در این بین شرکت‌های هندی نیز علاقه‌مندی خود را به خرید نفت ایران نشان داده‌اند. بنا بر اظهارات رسمی در هندوستان فرض بر این است که به زودی تحریم‌های آمریکا برداشته خواهد شد.

توپ در زمین غرب

قرارداد امضاء شده در روز دوشنبه برای بازه‌ای ۲۵ ساله بوده، قائل به همکاری جامع میان ایران و چین "به لحاظ سیاسی، ستراتیژیک و اقتصادی" است. رئیس جمهور چین شی جین پینگ در سال ۲۰۱۶ در دیداری که در تهران داشت توافقی در باره همکاری دراز مدت دو کشور را پیشنهاد نمود. رهبر ایران اما آن زمان با تأمل عمل نمود: به هر حال نفوذ جمهوری خلق قوی بود. در سال پیش‌تر توافق هسته‌ای، کار تجارت و همکاری در زمینه سرمایه‌گذاری با کشورهای غرب را به نظر ممکن ساخته بود. رئیس جمهور ایران حسن روحانی به فاصله کوتاهی پیش از مذاکره با شی در سفری که به اروپا داشت معاملاتی را از جمله با توتال و ایربوس برنامه ریزی کرده بود [۲]. شرکت‌های آلمانی نیز در تهران آمد و شد داشتند [۳]. به دنبال سیاست تحریم ترمپ، تغییر جهت تحقق یافته، معاملات با کنسرسیوم‌های اروپایی قربانی آن گشتند. به گفته یک اقتصاددان ایرانی بیش از اندازه تمام امید خود را روی همکاری با غرب گذاشته بودند و اکنون از آن نتیجه‌گیری کرده و به سوی شرق روی می‌آورند [۴]. نتیجه آن قرارداد همکاری فعلی است.

همکاری در نظر گرفته شده بیش از همه در زمینه اقتصاد است و تقریباً هیچ چیز از جزئیات آن اعلام نگشته است. در طرح هائی که سال گذشته به بیرون درز کرد [۵] و گویا با قرارداد امضاء شده تطابق زیاد دارد، برای ۲۵ سال آینده سرمایه گذاری چین در ایران به میزان ۴۰۰ میلیارد دلار امریکائی در نظر گرفته شده است. قرار بر این است که شبکه ترابری، راه آهن و بنادر ایران توسعه یابند که با پیوستن ایران به جاده ابریشم تازه چین هماهنگی دارد. علاوه بر آن هر دو طرف همکاری نزدیک در گسترش ارتباطات الکترونیک و تکنولوژی اطلاعاتی را در نظر گرفته اند. در مقابل آن جمهوری خلق چین در دراز مدت نفت را به بهای ارزانتر دریافت خواهد نمود. این که آیا قرارداد جدید شامل بر همکاری نظامی مانند مانور مشترک نیز باشد روشن نیست. البته این چیز تازه ای نخواهد بود زیرا در پایان ۲۰۱۹ نیروهای بحری ایران، چین و روسیه تمرینات مشترکی را در بحیره عمان و نیز در شمال اقیانوس هند ترتیب داده و مشخصاً عملیاتی علیه دزدان بحری و نیز تمرینات نجات انجام دادند. [۶] اما در مانوری که اواسط فبروری توسط ایران و روسیه انجام گشت خلاف گزارشات متفاوت چین شرکت ننمود.

فشار بر غرب

برای قدرتهای غرب این تحرکات چین به معنای شکست آنهاست. مصداق این امر گسترش سریع صدور نفت ایران به جمهوری خلق چین است که فشار تحریم امریکا را تضعیف نموده و از دولت بایدن این امکان را سلب می نماید که تهران را به پذیرش سیاست بایدن مجبور سازد. بتازگی یکی از مأموران دولت در واشنگتن اظهار داشت خرید نفت از جانب بیجینگ "اجبار ایران را به معامله برای برداشتن تحریم ها کاسته است". [۷] همین موضوع در مورد قرارداد همکاری جدید نیز مصداق دارد. در صورتی که بیجینگ موفق گردد تجارت و سرمایه گذاری را علی رغم تداوم تحریم های امریکا به میزان مطلوب طرفین گسترش دهد، احتمال دارد در تهران دارای موقعیت برتر اقتصادی گردد. برای شرکت های اتحادیه اروپا و از جمله آلمان که بلافاصله پس از قرارداد هسته ای امیدوار به معاملات میلیاردی بودند میدان کمی باقی می ماند. برلین علی رغم سالها کوشش موفق نگشته است و سائل مناسبی را برای دور زدن تحریم های فرامرزی امریکا ایجاد نماید [۸]. اما درست همین را بتازگی روسیه و چین هدف مشترک خویش اعلام نموده اند [۹]. برای بیجینگ در ایران آزمایش تعیین کننده در پیش است.

اولویت خطرناک

در اتحادیه اروپا کارشناسان با توجه به تضعیف نفوذی که در ایران انتظارش می رود، خواهان این هستند که اکنون دیگر واشنگتن می باید اقدام نموده و به قرارداد هسته ای با ایران بازگردد. به قضاوت دیپلمات مجرب فرانسوی میشل دوکلو فقط بدینصورت می توان امیدوار گشت استقلال نسبی ایران در قبال بیجینگ تضمین گردد [۱۰]. به نظر دوکلو و نیز به طوری که در یک تحلیل شورای اروپائی روابط خارجی آمده، دولت بایدن تا کنون حتا حاضر نگشته است دسترسی تهران به بخش خردی از موجودی های خارجی این کشور را که برای پرداخت بهای واردات مواد ضروری غذایی و محصولات داروئی از جمله برای تهیه واکسین کوید ۱۹ لازم است، ممکن سازد. تا کنون ایران ۲ میلیون واکسین از چین، روسیه و هندوستان دریافت نموده است. البته در این اواخر مرسولات هندی به خاطر تحریم های امریکا متوقف گشته اند [۱۱]. به نقل از شورای اروپائی روابط خارجی، وزیر امور خارجه امریکا آنتونی بلینکن بتازگی تأیید نمود که واشنگتن حتا صدور کالاهای حیاتی را نیز فقط در صورتی با آزاد ساختن موجودی های خارجی ایران ممکن خواهد ساخت که تهران مقررات قرارداد هسته ای را تمام و کمال رعایت نماید. این که دولت بایدن حتا تأمین لوازم حیاتی مردم را نیز به شرایط سیاسی مشروط می سازد در عمل مردم را به گروگان تبدیل نموده است و این تعیین اولویت خطرناک است [۱۲]. در مقابل آن اتحادیه اروپا می باید قاطعانه عمل نماید. اما برای اینکار نه برلین آمادگی دارد و نه بروکسل.

پاورقی ها

- [1] Benoit Faucon, Ian Talley: China Buys More Iranian and Venezuelan Oil, in a Test for Biden. wsj.com 19.03.2021.
- [2] Jane Perlez: President Xi Jinping of China Is All Business in Middle East Visit. nytimes.com 30.01.2016.
- [3] S. dazu [Eine neue Ära in Mittelost](#) und [Wettlauf ums Iran-Geschäft](#).
- [4] Farnaz Fassihi, Steven Lee Myers: China, With \$400 Billion Iran Deal, Could Deepen Influence in Mideast. nytimes.com 27.03.2021.
- [5] Farnaz Fassihi, Steven Lee Myers: Defying U.S., China and Iran Near Trade and Military Partnership. nytimes.com 11.07.2020.
- [6] Ben Westcott, Hamdi Alkshali: China, Russia and Iran hold joint naval drills in Gulf of Oman. edition.cnn.com 27.12.2019.
- [7] Benoit Faucon, Ian Talley: China Buys More Iranian and Venezuelan Oil, in a Test for Biden. wsj.com 19.03.2021.
- [8] S. dazu [Sanktionskrieg um Iran \(III\)](#) und [Vor dem Scheitern](#).
- [9] S. dazu [Mit gleicher Münze](#).
- [10] Michel Duclos: Rising concerns over the US-Iran impasse: A European view. atlanticcouncil.org 23.03.2021.
- [11] Coronavirus weltweit: Die neuesten Entwicklungen. nzz.ch 27.03.2021.
- [12] Esfandiyar Batmanghelidj: Why Biden should not treat humanitarian trade as a concession to Iran. ecf.eu 25.03.2021.

*- برگرفته از سازمان مراقب سیاست خارجی المان - ۳۰ مارچ ۲۰۲۱

<https://www.german-foreign-policy.com/news/detail/8566/>